

Postanowienie z dnia 11 marca 1997 r.
II UKN 35/97

Pismo organu rentowego zawierające informacje o zmianie wysokości świadczenia z podaniem podstawy prawnej i pouczeniem o prawie odwołania do sądu jest decyzją tego organu w rozumieniu § 33 i § 35 ust. 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) także wówczas, gdy nie zostało formalnie nazwane "decyzją".

Przewodniczycy SSN: Teresa Romer (sprawozdawca), Sędziowie SN: Teresa Flemming-Kulesza, Jerzy Kwaceniowski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 11 marca 1997 r. sprawy z wniosku Marka O. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-I Oddziałowi w W. o rentę inwalidy wojennego, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie z dnia 11 grudnia 1996 r. [...]

postanowił:

oddać kasację.

Uzasadnienie

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie postanowieniem z dnia 23 października 1996 r. odrzucił odwołanie Marka O. od decyzji organu rentowego z dnia 15 lutego 1993 r. Decyzją tą wstrzymano wnioskodawcy wypłatę renty inwalidy wojennego wobec pozbawienia go uprawnień kombatanckich decyzją Kierownika Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z dnia 23 października 1992 r. wydaną na podstawie art. 25 ust. 2 pkt 1a ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. Nr 17, poz. 75 ze zm.). Marek O. został w uzasadnieniu decyzji wstrzymującej wypłatę renty inwalidy wojennego pouczony o terminie i sposobie wniesienia odwołania do Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.

Wnioskodawca nie skorzystał z przysługującego mu prawa odwołania się od tej decyzji.

W dniu 30 maja 1996 r. wystąpił do Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie o zobowiązanie organu rentowego do wydania decyzji w przedmiocie pozbawienia go prawa do renty inwalidy wojennego powołując się na przepis art. 477⁹ § 4 KPC. Zgodnie z tym przepisem jeżeli organ rentowy nie wydał decyzji w terminie dwóch miesięcy licząc od dnia zgłoszenia roszczenia, w sposób przepisany, odwołanie można wnieść w każdym terminie.

Postanowieniem z dnia 23 października 1996 r. Sąd Wojewódzki odrzucił odwołanie. W uzasadnieniu Sąd wyjaśnił, że zostało ono wniesione po upływie 3 lat od wydania decyzji wstrzymującej wypłatę renty inwalidy wojennego, którą wnioskodawca pobierał w zbiegu z emeryturą. Sąd powołał się na art. 199 § 1 pkt 1 w związku z art. 477⁹ § 1 KPC.

Sąd Apelacyjny, rozpatrując zażalenie na to postanowienie, w którym to zażaleniu pełnomocnik wnioskodawcy wywodził, że pismo z dnia 15 lutego 1993 r. nie jest decyzją a

jedynie informacj¹, oddali³ zażalenie postanowieniem z dnia 11 grudnia 1996 r. W uzasadnieniu postanowienia S¹d Apelacyjny podzieli³ wywody S¹du Wojewódzkiego i na podstawie art. 385 w zwi¹zku z art. 397 KPC oddali³ zażalenie.

W skardze kasacyjnej na to postanowienie pe³nomocnik wnioskodawcy zarzuci³ naruszenie art. 104 § 2, 107 § 1 i § 3 w zwi¹zku z art. 180 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz art. 328 § 2 w zwi¹zku z art. 361 KPC i wniós³ o uchylenie tego postanowienia oraz poprzedzaj¹cego go postanowienia Sadu I instancji. W uzasadnieniu kasacji pe³nomocnik wnioskodawcy stwierdzi³, że pismo z dnia 15 lutego 1993 r. nie by³o decyzj¹, lecz jedynie informacj¹, w której powo³ano się na decyzjê Kierownika Urzêdu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych ponadto nie zosta³o ono wnioskodawcy dorêczone. Zdaniem pe³nomocnika, gdyby pismo z 15 lutego 1993 r. uznaje za decyzjê, to naruszone zosta³by przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

S¹d Najwyższy rozważy³, co następuje:

W aktach rentowych znajduje się pismo z dnia 4 lutego 1993 r., które S¹d Apelacyjny b³ędnie określi³ jako pismo z dnia 24 lutego 1993 r. B³d ten, co do dnia wydania tego pisma nie ma w sprawie żadnego znaczenia. Pismo to, wbrew twierdzeniom kasacji a poprzednio odwo³ania i zażalenia jest decyzj¹ organu rentowego w rozumieniu § 33 i § 35 ust. 4 rozporz¹dzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o œwiadczenia emerytalno-rentowe i zasad wyp³aty tych œwiadczeñ (Dz. U. Nr 10, poz. 49). Przepisy tego rozporz¹dzenia maj¹ bowiem zastosowanie do postępowania organu rentowego w sprawie œwiadczeñ emerytalno-rentowych. Zgodnie z powo³anym § 35 ust. 4 wspomnianego rozporz¹dzenia w razie zmiany wysokoœci œwiadczeñ i wskaŹnika indywidualnego wymiaru œwiadczenia, organ rentowy wydaje decyzjê w skróconej formie, okreœlaj¹c¹ now¹ wysokoœæ œwiadczenia, powód zmiany wysokoœci œwiadczenia, datê, od której przys³uguje œwiadczenie w nowej wysokoœci, oraz pouczenie o terminie i trybie odwo³ania. Decyzja z dnia 4 lutego 1993 r. odpowiada³ tym warunkom. Nie zawiera³ jedynie szczegó³owego wyliczenia nowej wysokoœci œwiadczenia. Zawiera³ natomiast informacjê, że decyzjê przeliczaj¹c¹ œwiadczenie wnioskodawca otrzyma w terminie póŹniejszym. Decyzja taka zosta³ wydana w dniu 15 lutego 1993 r. i by³a przedmiotem rozwaŹañ S¹du I instancji. W decyzji tej ustalono nowy wskaŹnik wysokoœci œwiadczenia i podstawê wymiaru emerytury. Ta decyzja zawiera³ równieŹ pouczenie o terminie i trybie odwo³ania. Zmiana wysokoœci œwiadczenia wobec pozbawienia wnioskodawcy renty inwalidy wojennego, by³a na tyle istotna, że trudno za³oŹyæ, iż wnioskodawca jej przez 3 lata nie zauważy³. Reasumuj¹c, decyzja z 4 lutego 1993 r. zawiera³ podstawê prawn¹ wstrzymania wyp³aty renty inwalidy wojennego a decyzja z dnia 15 lutego 1993 r. zawiera³ szczegó³owe wyliczenie emerytury jako jedynego naleŹnego œwiadczenia. Wnioskodawca mimo prawid³owego pouczenia zawartego w obu decyzjach o moŹliwoœci wniesienia odwo³ania z przys³uguj¹cego mu prawa nie skorzysta³.

S¹dy obu instancji potraktowa³y prawid³owo wniosek z dnia 30 maja 1996 r. jako odwo³anie od decyzji z 4 i 15 lutego 1993 r. Istnienie obu tych decyzji w aktach rentowych wyklucza moŹliwoœæ zg³oszenia odwo³ania w trybie okreœlonym w art. 477⁹ § 4 KPC. Odwo³anie takie s³uży obejœciu prawa przez stronê, która nie skorzysta³a w ustawowym terminie z przys³uguj¹cego jej prawa zaskarŹenia decyzji.

W tych okolicznoœciach sprawy kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw. S¹d Najwyższy zauwaŹa, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeñ spo³ecznych toczy się wed³ug przepisów Kodeksu postępowania cywilnego (art. 1 KPC), dlatego teŹ postawienie w skardze kasacyjnej zarzutu naruszenia przez S¹dy obu instancji przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego wydaje się wrêcz nieporozumieniem.

S¹d Najwyższy rozpozna³ kasację merytorycznie, ponieważ zawiera³a ona także zarzuty naruszenia przepisów Kodeksu postępowania cywilnego mog¹cego mieć wp³yw na wynik sprawy. Zarzuty te okaza³y się cał³kowicie bezpodstawne.

Dlatego te³, na mocy art. 393⁸ i 393¹² KPC, S¹d Najwyższy orzek³ jak w sentencji.

=====